

Օժտված երեխաների մրցույթ «Քվանտ-2020»

Երրորդ փուլ
5-րդ դասարան
Լուծումներ

1. Թիթեռնիկն ամառային օրվա կեսը քնում է, $1/4$ մասը՝ պարում, $1/6$ մասը՝ երգում: Օրվա մնացած մասն էլ նա պատրաստվում է ձմռանը: Օրական քանի՞ ժամ է թիթեռնիկը պատրաստվում ձմռանը:

Լուծում: Քանի որ թիթեռնիկը քնում է օրվա $\frac{1}{2}$ մասը, $\frac{1}{4}$ մասը՝ պարում, $\frac{1}{6}$ մասը՝ երգում, այսինքն ձմռան համար պատրաստվում է օրվա՝ $1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4} - \frac{1}{6} = \frac{12-6-3-2}{12} = \frac{1}{12}$ մասը: Քանի որ օրը ունի 24 ժամ, ապա նա ձմռանը պատրաստվում է օրական $24 \cdot \frac{1}{12} = 2$ ժամ:

Պատ՝ 2 ժամ:

2. Մաթեմատիկայի օլիմպիադայի յուրաքանչյուր ճիշտ լուծված խնդրի համար աշակերտը ստանում է 3 միավոր, 8 միավոր կամ 10 միավոր: Արմենը՝ մասնակցելով այդ օլիմպիադային, հավաքեց 45 միավոր: Ամենաքիչը քանի՞ ճիշտ լուծված խնդիր կարող է գրի Արմենը:

Լուծում: Պարզ է, որ Արմենի լուծած խնդիրներից մեկը 3 միավոր է, քանի որ 45-ը կենս է և միայն 8 կամ 10 միավորներով հնարավոր չէ հավաքել 45 միավոր: Այսպիսով լուծված խնդիրների քանակը որպեսզի լինի նվազագույնը, ապա պետք է $45 - 3 = 42$ միավոր հավաքի միայն 8 կամ 10 միավորանոց խնդիրներով: 42 միավոր հավաքել՝ ճիշտ լուծելով 4 խնդիրներ նույնպես հնարավոր չէ, քանի որ $4 \cdot 10 = 40$: Այսինքն Արմենը պետք է ճիշտ լուծի ամենաքիչը ևս 5 խնդիր: Հեշտ է նկատել, որ $45 = 3 + 8 + 8 + 8 + 8 + 10$:

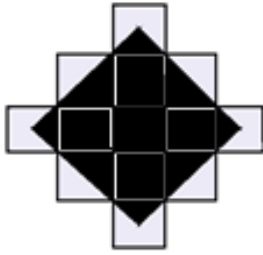
Պատ՝ 6 խնդիր:

3. Հայկը գրեց բոլոր այն թվերը, որոնց թվանշանների արտադրյալը 2016 է: Աշխենն ընտրեց այդ թվերից ամենափոքրը: Ո՞ր թիվն էր ընտրել Աշխենը:

Լուծում: Քանի որ Հայկի գրած թվի թվանշանների արտադրյալը հավասար է 2016, ապա այդ թվի թվանշանները պետք է փնտրել 2016 արտադրիչների մեջ՝ $2016 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7$: Ակնհայտ է, որ այդ թվի մի թվանշանը պետք է լինի 7-ը: Պարզ հաշվարկների միջոցով կարելի է նկատել, որ մյուս թվանշանները պետք է լինեն 4-ը, 8-ը և 9-ը: Այսինքն ամենափոքր թիվը կլինի՝ 4789-ը:

Պատ՝ 4789:

4. Նկարում պատկերված են մի քանի փոքր (իրար հավասար) քառակուսիներ և մեկ մեծ (ստվերագծված) քառակուսի: Հայտնի է, որ մեծ քառակուսու կողմը հավասար է 4 սմ-ի: Գտնել փոքր քառակուսիների մակերեսների գումարը:

Լուծում: Նկատենք, որ մեծ քառակուսին բաղկացած է 5 փոքր քառակուսիներից, 4 մեծ եռանկյուններից, որոնցով կարելի է ստանալ 2 փոքր քառակուսի և 4 փոքր եռանկյուններից, որոնցով կարելի է ստանալ մեկ փոքր քառակուսի: Այսպիսով, մեծ քառակուսին բաղկացած է $5 + 2 + 1 = 8$ փոքր քառակուսիներից: Քանի որ քառակուսու մակերեսը հավասար է $4 \cdot 4 = 16$ սմ², ապա մեկ փոքր քառակուսու մակերեսը հավասար է $16:8 = 2$: Հեշտ է նկատել, որ պատկերը բաղկացած է 13 փոքր քառակուսիներից, այսինքն նրանց մակերեսների գումարը հավասար է $2 \cdot 13 = 26$ սմ²:

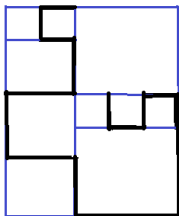
Պատ՝ 26 սմ²:

5. Հայտնի, որ a թիվը b թվի $3/4$ մասն է և, միևնույն ժամանակ՝ c թվի $2/5$ մասը: Բացի այդ, c -ն մեծ է b -ից 42-ով: Գտնել a , b , c թվերը:

Լուծում: Ըստ խնդրի պայմանների՝ b -ն բաժանվում է 4-ի, իսկ c -ն՝ 5-ի: Միևնույն ժամանակ b -ի $\frac{3}{4}$ մասը հավասար է c -ի $\frac{2}{5}$ մասին: Այդ պայմաններին բավարարող թվերն են՝ 8-ը և 15-ը, 16-ը և 30-ը, 24-ը և 45-ը, ..., 48-ը և 90-ը, 56-ը և 105-ը և այլն: Քանի որ c -ն b -ից մեծ է 42-ով, ապա խնդրի պայմաններին կբավարարեն միայն $b = 48$ և $c = 90$ արժեքները: Կունենանք $a = \frac{3}{4}b = 36$:

Պատ՝ $a = 36$, $b = 48$, $c = 90$:

6. Նկարում պատկերված ուղղանկյունը կազմված է երեք տարբեր չափեր ունեցող քառակուսիներից: Ամենափոքր քառակուսու կողմի երկարությունը հավասար է 5 սմ: Ինչի՞ է հավասար ընդծված քեկյալի երկարությունը:

Հուշում: Նկատենք, որ նկարում պատկերված միջին քառակուսու կողմը երկու անգամ մեծ է փոքր քառակուսու կողմից, իսկ մեծ քառակուսու կողմը երեք անգամ է մեծ փոքր քառակուսու կողմից: Նշված բեկյալը ընդգրկում է փոքր քառակուսու 8 կողմ, միջին քառակուսու 5 կողմ և 2 մեծ քառակուսու կողմ: Այսպիսով բեկյալի երկարությունը հավասար է՝ $8 \cdot 5 + 5 \cdot 5 \cdot 2 + 5 \cdot 3 \cdot 2 = 40 + 50 + 30 = 120$ սմ:

Պատ՝ 120 սմ: